

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/171/2017
Identifikačné číslo spisu: 1212232454
Dátum vydania rozhodnutia: 22.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1212232454.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpená JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou, so sídlom Hviezdoslavova 7, 036 01 Martin, proti žalovanej: C., bytom U., zastúpená JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Námestie SNP 7, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 428,30 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 42 C 24/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. apríla 2017 sp. zn. 5 Co 282/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. marca 2016 č. k. 42 C 24/2013-163 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 306,96 €. Rozhodol tak v poradí druhým rozsudkom po tom, čo Krajský súd v Košiciach uznesením z 20. októbra 2015 sp. zn. 5 Co 732/2014 zrušil jeho predchádzajúce rozhodnutie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Po vrátení veci súd prvej inštancie opätovne vyhodnotil dokazovanie. V odôvodnení uviedol, že predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere z 15. júla 2009 uzatvorenú medzi žalobkyňou a W., zomr. X. októbra XXXX, posudzoval z hľadiska podmienok jej platnosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Na žalovanú ako dedičku po nebohom W. prešiel dlh vo výške 428,30 €, ktorý eviduje na predmetnom spotrebiteľskom úvere žalobkyňa. Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že právny predchodca získal na základe Žiadosti/Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru od žalobkyne spotrebný úver v celkovej výške 883,56 €. V súlade s ustanovením § 470 Občianskeho zákonníka po smrti W. prešla na žalovanú aj zodpovednosť za splatenie predmetného spotrebiteľského úveru, čo v konaní žalovaná ani nenamietala. Rozdielne stanoviská však mali strany v otázke výšky pohľadávky. Súd prvej inštancie pri posúdení tejto otázky vychádzal z obsahu záväzkového vzťahu založeného Zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Podľa zmluvných

ujednaní mal klient možnosť zvoliť si spôsob úhrady poskytnutého úveru podľa varianty štandardnej alebo varianty zrýchlenej s tým, že rozhodnutie o tom, ktorá varianta splácania úveru bude využitá bolo plne v dispozícii klienta. Pokiaľ klient nevyužil zrýchlený variant, platilo, že úver bude splácaný podľa štandardného variantu. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že právny predchodca žalovanej začal splácať predmetný úver v zrýchlenom variante, ale s ohľadom na skutočnosť, že úver prestal splácať ešte pred splatnosťou zrýchleného variantu, t. j. pred 1. marcom 2010 prešiel tento úver na variant štandardný. Jednou z podmienok zrýchleného variantu bolo pravidelné mesačné splácanie dohodnutých splátok počas šiestich mesiacov nasledujúcich po poskytnutí úveru, t. j. od septembra 2009 do februára 2010 s tým, že najneskôr k 1. marcu 2010 mala byť uhradená aj suma 530,10 €. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právny predchodca žalovanej nedodržel dobu celkovej splatnosti úveru, lebo posledné dve splátky (za január a február 2010) neboli uhradené. Keďže nebola dodržaná jedna z podmienok zrýchleného variantu, a to doba splatnosti úveru k 1. marcu 2010, je podľa súdu prvej inštancie potrebné na tento úver hľadieť ako na úver splácaný vo variante štandardnom.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27. apríla 2017 sp. zn. 5 Co 282/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) ako vecne správny a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením. Uviedol, že uplatnený odvolací dôvod odňatia možnosti žalovanej konať pred súdom nie je daný. Podľa odvolacieho súdu žalovanej nebola odňatá možnosť konať pred súdom, lebo vyjadrenie právneho predchodcu žalobkyne z 3. februára 2014 (č. l. 72-73), došlo na súd 6. februára 2014, skutočne nebolo doručené jej zástupcovi, ale toto vyjadrenie už bolo predtým 3. februára 2014 doručené na súd elektronickým podaním (č. l. 69-71) a bolo oboznámené na pojednávaní konanom 26. mája 2014 (zápisnica o pojednávaní na č. l. 113), na ktorom bol zástupca žalovanej prítomný a bol tak s jeho obsahom oboznámený.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie s tým, že dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ku kvalifikovanému procesnému postupu došlo podľa nej porušením práva žalovanej na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia a porušením zásady kontradiktórnosti súdneho konania. Rozsudok odvolacieho súdu považuje pre absenciu náležitých a relevantných dôvodov za arbitrárny z dôvodu, že nemožno zistiť, prečo je nesprávne skutkové zistenie, na základe ktorého súd vec posúdil po právnej stránke a navyše je v odôvodnení iba odkaz na vyjadrenie žalobkyne, ktoré má preukazovať opodstatnenosť žalobkyňou uplatneného nároku v celom rozsahu. Má za to, že odvolací súd nehodnotí zistený skutkový stav v konkrétnej právnej veci ani dôvodnosť aplikácie konkrétnych právnych noriem. Nedoručenie podania žalobkyne z 3. februára 2014 žalovanej (jej právnomu zástupcovi) a tým neposkytnutie možnosti vyjadriť sa k nemu je závažnou procesnou chybou - porušením zásady kontradiktórnosti. Namietla, že takýmto nesprávnym procesným postupom bola žalovanej odňatá aj možnosť konať pred súdom, nakoľko toto vyjadrenie má podľa názoru odvolacieho súdu preukazovať opodstatnenosť žalobkyňou uplatneného nároku v celom rozsahu a mal ho považovať za právne významné. Žalovaná zároveň žiadala aj odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. V danom prípade žalovaná uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

11. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

12. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

13. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

14. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a

dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

15. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie žalovanej, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priechiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Súd prvej inštancie vysvetlil, na základe čoho dospel k názoru, o prechode splácania úveru na variant štandardný, a to pre porušenie podmienok splácania úveru v pravidelných mesačných splátkach právnym predchodcom žalovanej, a to v mesiacoch január a február 2010, pričom tieto splátky nezaplatil ešte pred svojou smrťou.

16. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP, pričom v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP sa v takomto prípade mohol obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, čo tak aj urobil. Táto forma skráteného rozhodnutia spĺňa požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutia z pohľadu práva na spravodlivé súdne konanie vzhľadom na to, že súd prvej inštancie zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie.

17. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

18. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

20. K námietke žalovanej o nedoručení vyjadrenia žalobkyne z 3. februára 2014 (č. l. 72-73), pričom nejde o vyjadrenie k žalobe ani k odvolaniu, dovolací súd poukazuje už na vyjadrenia dovolacieho súdu v napadnutom rozsudku, že toto vyjadrenie bolo oboznámené na pojednávaní konanom 26. mája 2014, čo vyplýva zo zápisnice o pojednávaní na súde prvej inštancie (č. l. 113), na ktorom bol právny zástupca žalovanej prítomný a bol tak s obsahom tohto podania oboznámený. Rovnako tak považuje dovolací súd za neopodstatnenú námietku žalovanej o tom, že odvolací súd považuje toto nedoručené vyjadrenie žalobkyne za právne významné a jeho rozhodnutie založené na preukázanej opodstatnenosti žalobkyňou uplatneného nároku v celom rozsahu práve z tohto vyjadrenia. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalovaná dovolaním napáda rozhodnutie dovolacieho súdu, v ktorom odvolací súd poukazuje na vecne správne odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie nezaujal právny záver na základe tohto vyjadrenia žalobkyne. Skutočnosti uvedené vo vyjadrení žalobkyne, na ktoré odvolací súd poukazoval, boli uvedené v jeho zrušujúcom uznesení z 20. októbra 2015, ktorým sa ale konanie meritorne neskončilo, práve naopak, odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a uložil mu povinnosť rozhodnúť opätovne o nároku a žalovaná tak mala možnosť tieto

skutočnosti namietat'.

21. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.